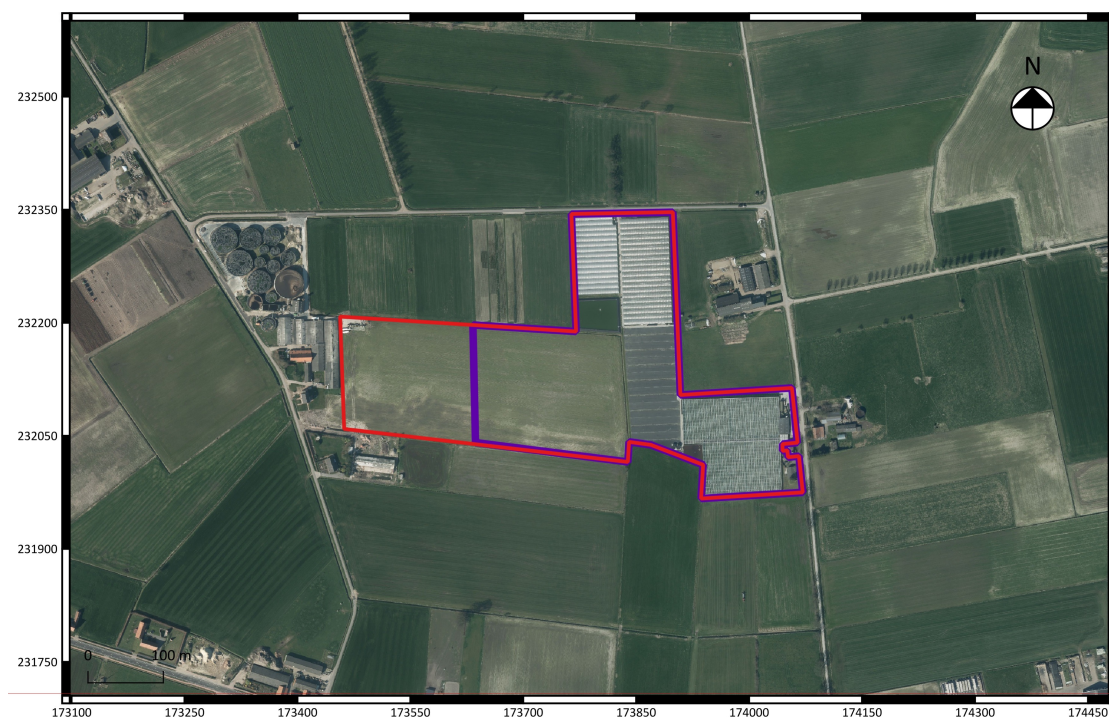




## **Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Vlamingweg te Wuustwezel**



**Sara Claessens  
Laurane Dupont  
Annelies De Raymaeker**

**Tienen, 2018  
Studiebureau Archeologie bvba**

# **Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Vlamingweg te Wuustwezel**

**Sara Claessens  
Laurane Dupont  
Annelies De Raymaeker**

**Tienen, 2018  
Studiebureau Archeologie bvba**



## Colofon

|                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Vlamingweg te Wuustwezel</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|

|                              |                                                       |
|------------------------------|-------------------------------------------------------|
| <b>Initiatiefnemer:</b>      | SUYKERBUYK BERT BVBA                                  |
| <b>Projectleiding:</b>       | Annelies De Raymaeker                                 |
| <b>Erkend archeoloog:</b>    | Annelies De Raymaeker                                 |
| <b>Auteurs:</b>              | Annelies De Raymaeker & Laurane Dupont                |
| <b>Foto's en tekeningen:</b> | Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld) |

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba  
Bietenweg 20  
3300 Tienen  
[www.studiebureau-archeologie.be](http://www.studiebureau-archeologie.be)  
[info@studiebureau-archeologie.be](mailto:info@studiebureau-archeologie.be)  
tel: 0474/58.77.85  
fax: 016/77.05.41

©2018, Studiebureau Archeologie bvba

## Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen

### 2.1 Administratieve gegevens

Initiatiefnemer: SUYKERBUYK BERT BVBA

Locatie: Vlamingweg, Wuustwezel (fig. 1.1, 1.2 en 1.3)

Bounding box: punt 1: x= 173457, y= 231967  
punt 2: x= 174071, y= 232347

Wuustwezel, Afd. 3, Sectie B, percelen 868a, 871p, 876k (partim).

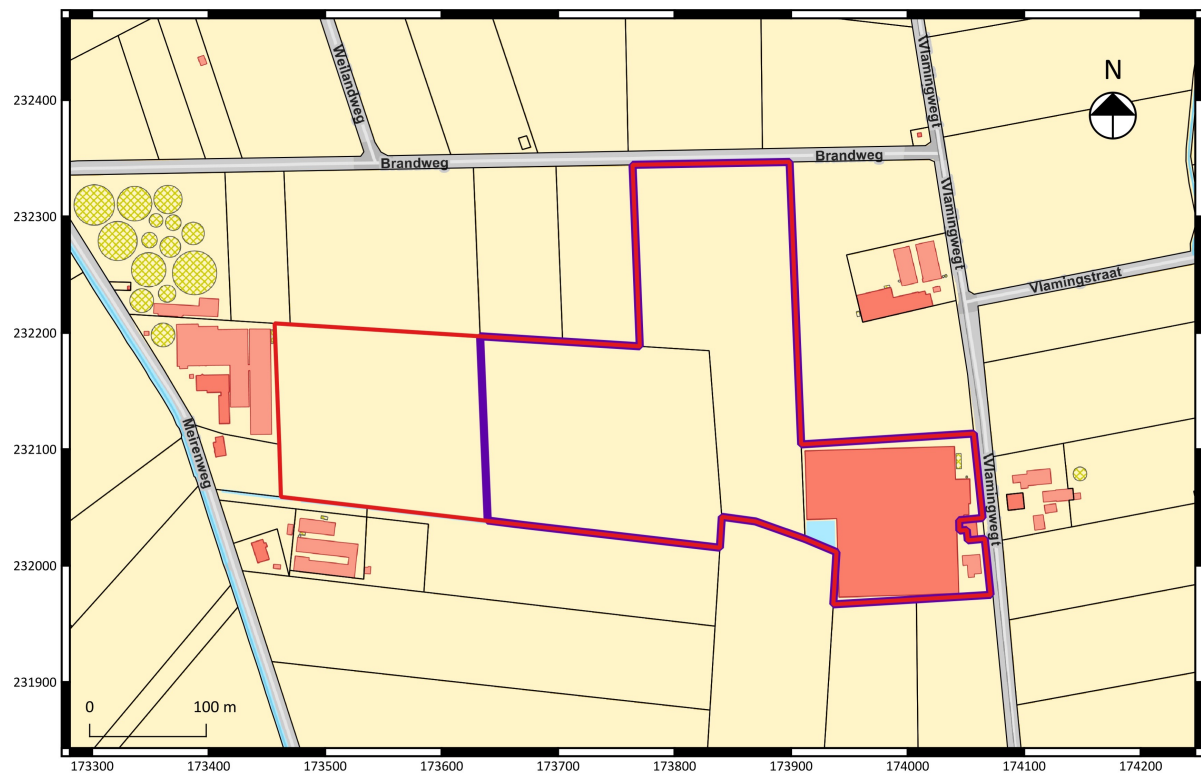


Fig. 2.1: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (©CADGIS).

## **2.2 Gemotiveerd advies**

De initiatiefnemer plant een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor de uitbreiding van het bestaande glastuinbouwbedrijf ten behoeve van een nieuwe serre, een loods, een trayveld voor het opkweken van aardbeiplanten en bijhorende hemelwateropvang, silo's en verharding. Het projectgebied, met een totale oppervlakte van 11.670 m<sup>2</sup> waarvan het effectieve vergunningsgebied 84.600 m<sup>2</sup> bedraagt, bevat momenteel één bestaande serre met een oppervlakte van 14.400 m<sup>2</sup> met aangrenzend een waterbassin met een inhoud van 1.935 m<sup>3</sup> en ten noorden een verharde toegangsweg geflankeerd door twee zones met bestaande stellingen van 5.442 m<sup>2</sup> en 8.617 m<sup>2</sup> en een waterbassin met een inhoud van 5.085 m<sup>3</sup>. Het overige deel van het terrein bestaat uit grasland. In totaal wordt ca. 18.780 m<sup>2</sup> van het terrein effectief verstoord voor de aanleg van de nieuwe serres, een loods, silo's en een waterbassin. De maximale uitgravingsdiepte varieert tussen de -0,80 en 2 m onder het maaiveld. De aanleg van de trayvelden zal de bodem echter minder diep verstoren. Enkel de betonnen afvoergootjes zullen de bodem verstoren (tot op een diepte van -0,29 m). De afwateringsgootjes bij de trayvelden zijn 50 cm breed. De onderlinge tussenafstand van de afwateringsgootjes bedraagt of 9,3 m tussen de goten. De impact van de aanleg van de trayvelden op het eventueel aanwezig archeologisch bestand blijft dus zeer beperkt.

Op basis van de verzamelde aardkundige en historische gegevens kan worden geconcludeerd dat het projectgebied gesitueerd is in een archeologisch potentieel rijke en interessante omgeving. In de nabije omgeving van het projectgebied werd nl. een ijzertijdsite met meerdere huisplattegronden met spiekers en bijgebouwen opgegraven. Tijdens de (vroeg) ijzertijd waren nederzettingen niet standvast en werd na één of twee generaties het erf op een andere locatie (soms maar een paar meters verderop) aangelegd. Dit fenomeen noemt men "*zwervende erven*". Onderzoek van luchtfoto's heeft uitgewezen dat er vlak bij het projectgebied sprake is van meerdere *Celtic Fields* uit de late bronstijd die mogelijk gerelateerd zijn aan de eerdergenoemde site, hoewel de interpretatie van sommige betwifelbaar is.

Hoewel de ijzertijdsite nabij het projectgebied ligt, dient toch bemerkt te worden dat de locatie van de gekende site wel hogeropgelegen is.

Volgens de beschikbare historische kaarten uit de 18<sup>de</sup> en 19<sup>de</sup> eeuw blijft het terrein als onbebouwd (en zelfs deel uitmakend van een bos) geattesteerd waardoor er weinig tot geen structurele bodemverstoring heeft plaatsgevonden. Dit geeft echter een laag potentieel naar archeologie toe voor de periode vanaf de 18<sup>de</sup> eeuw.

Wel is er vanaf de jaren 1971 continu geploegd op het terrein, getuige de bestudeerde luchtfoto's.

Besluitend kan gesteld worden dat het projectgebied algemeen potentieel bevat voor het aantreffen van sporensites met een verhoogde verwachting voor waarden uit de metaaltijden en een lagere verwachting voor waarden uit de 18<sup>de</sup> eeuw of later.

Er zijn geen specifieke aanwijzingen dat er een in situ steentijdsite zou aanwezig zijn. De ondergrond is volgens de gegevens van de bodemkaart en blijkt het feit dat er afwateringssysteem van greppeltjes rondom de akkers ligt redelijk nat. Mogelijk steentijdsites zijn toch eerder iets hogerop te

---

verwachten allicht. Bovendien is er lange tijd geploegd geweest op het terrein, wat de kans op in situ bewaarde steentijdsites toch wel verlaagt.

Verder onderzoek is noodzakelijk om concretere informatie in te winnen over de al dan niet aanwezigheid van een archeologische site binnen de contouren van het projectgebied.

## **2.3 Programma van maatregelen met ingreep in de bodem**

### **2.3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen**

De doelstelling van dit uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem betreft het formuleren van uitspraken omtrent de aan- of afwezigheid van één of meerdere archeologische vindplaatsen en het potentieel op archeologische kennisvermeerdering.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?
- Zijn er nog intacte - al dan niet begraven - (paleo)bodems aanwezig?
- Zijn er archeologische sporen en/of vondstconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het projectgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in ruimte en tijd?
- Zijn er archeologische sporen die in verband te brengen zijn met de ijzertijd site ten oosten van het projectgebied?
- Wat is de aard en de datering van de aanwezige archeologische sporen?
- Is verder archeologisch onderzoek nodig?

De zone die in aanmerking komt voor vervolgonderzoek beslaat de oppervlakte (22.487 m<sup>2</sup>) van het areaal van het vergunningsgebied dat in ontwikkeling wordt gebracht voor de uitbreiding van het glastuinbouw bedrijf (fig. 2.2). De meest noordelijke en oostelijk zones, waar reeds een serre en trayvelden staan worden niet inbegrepen in het onderzoek. In deze zones worden geen ingrepen in de bodem voorzien. Ook de meest westelijke zone kan uitgesloten worden van verder onderzoek. Hier worden enkel nieuwe trayvelden ingepland. De impact van de trayvelden op het eventueel aanwezig archeologisch erfgoed blijft zeer beperkt (tot maximaal 15 cm onder het huidige maaiveld). Het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek in deze zone betekent een grotere verstoring van de bodemopbouw dan de effectief geplande werken. Hierdoor kan ook dit deel van het projectgebied vrijgesteld worden van verder onderzoek binnen de huidige vergunningsaanvraag.

Het vooronderzoek in zijn geheel kan als volledig worden beschouwd als er voldoende informatie is gegenereerd om:

- een te bekrachtigen nota op te maken die de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staft.
- een te bekrachtigen nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft.
- een te bekrachtigen nota op te maken die de onmogelijkheid voor een behoud *in situ* staft en een plan van aanpak hiervoor biedt.
- een te bekrachtigen nota op te maken die de mogelijkheid voor een behoud *in situ* staft en een plan van aanpak hiervoor biedt.

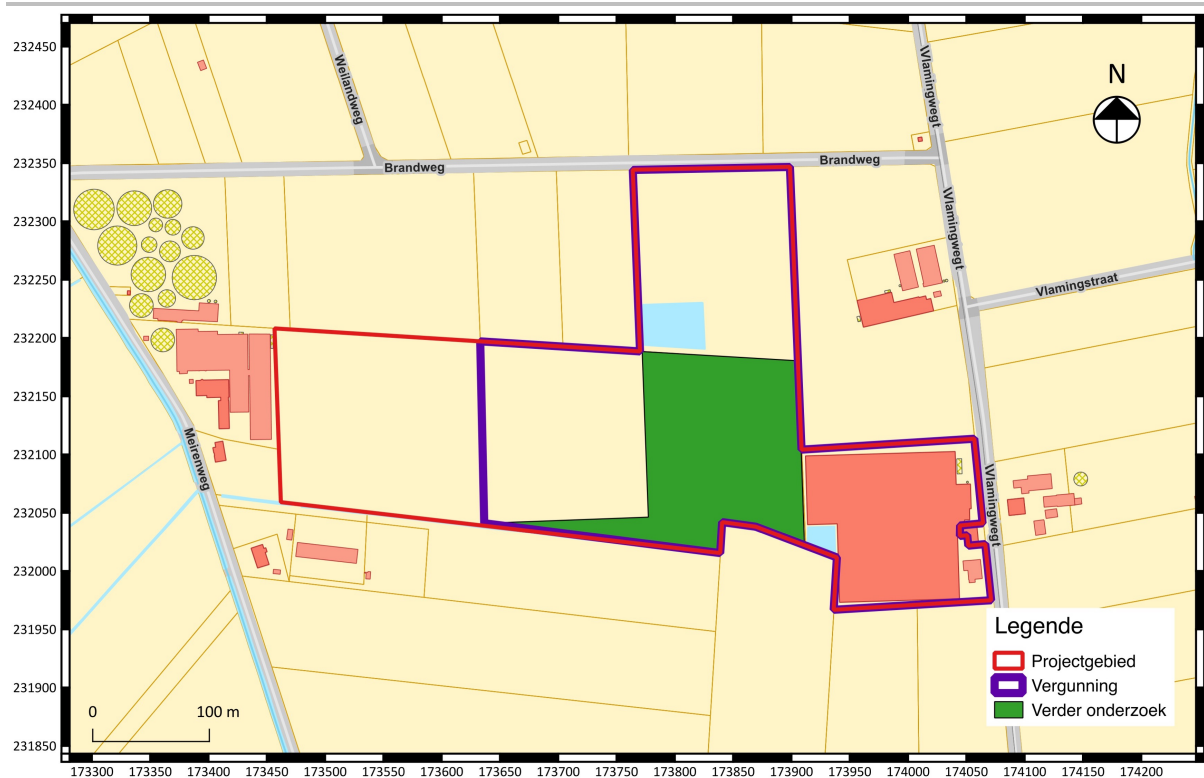


Fig. 2.2: Kadasterplan met inkleuring (groen) van de delen van het projectgebied die in aanmerking komen voor uitgesteld vooronderzoek (©CADGIS).

### 2.3.2 Onderzoeksmethode

De keuzes van de methodes voor verder vooronderzoek en het wel/of niet uitvoeren van deze onderzoeken, worden gebaseerd op de volgende vier criteria:

- 1° is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-batenanalyse)?
- 2° is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein?
- 3° is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief om de methode toe te passen op het terrein?
- 4° is het NOODZAKELIJK om deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-batenanalyse)?

In eerste instantie wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

| Methode                        | Opportuun | Motivering                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Landschappelijke profielputten | Nee       | Er wordt binnen het projectgebied geen specifieke bodemkundige situatie verwacht die het graven van landschappelijke profielputten noodzakelijk maakt. Het uitgevoerde bureauonderzoek heeft geen verwachting |



|                      |     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                      |     | gecreëerd voor het aantreffen van een prehistorische artefactensite.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Geofysisch onderzoek | Nee | Geofysisch onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen gegevens over de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Ook dient er op gewezen te worden dat vooral grote en specifieke sporen opgemerkt worden tijdens dit soort onderzoek. Kleinere sporen die mogelijk deel uit maken van een plattegrond worden al sneller niet opgemerkt. Ook dient na de uitvoering van geofysisch onderzoek steeds verder onderzoek met ingreep in de bodem plaats te vinden om de aard van de aangetroffen anomalieën te verifiëren. |
| Veldkartering        | Nee | Binnen dit onderzoek biedt deze methode geen meerwaarde en zal dit vermoedelijk niet tot kenniswinst leiden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

Vervolgens wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek met ingreep in de bodem afgewogen.

| Methode                                              | Opportuin | Motivering                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Verkennd archeologisch booronderzoek                 | Nee       | Tijdens het uitgevoerde bureauonderzoek werden geen specifieke elementen aangetroffen die wijzen op de mogelijke aanwezigheid van een steentijd artefactensite. Hoewel deze methode niet overdreven destructief is, lijkt het toch geen meerwaarde of kenniswinst te bieden voor het onderzoek. |
| Waarderend archeologisch booronderzoek               | Nee       | Tijdens het uitgevoerde bureauonderzoek werden geen specifieke elementen aangetroffen die wijzen op de mogelijke aanwezigheid van een steentijd artefactensite. Hoewel deze methode niet overdreven destructief is, lijkt het toch geen meerwaarde of kenniswinst te bieden voor het onderzoek. |
| Proefputten in functie van steentijd artefactensites | Nee       | Tijdens het uitgevoerde bureauonderzoek werden geen specifieke elementen aangetroffen die wijzen op de mogelijke aanwezigheid van een steentijd artefactensite. Hoewel deze methode niet overdreven destructief is, lijkt het toch geen meerwaarde of kenniswinst te bieden voor het            |

|                                |    | onderzoek.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Proefsleuven en/of proefputten | Ja | <p>Het is nuttig deze methode toe te passen op het terrein, omdat de onderzoekstechniek een beter ruimtelijk inzicht biedt dan de voorgaande onderzoekstechnieken. Omwille daarvan, en de verwachting dat er geen complexe verticale stratigrafie aanwezig is, is een proefsleuvenonderzoek aangewezen.</p> <p>De resultaten van een proefsleuvenonderzoek kunnen een antwoord verschaffen op de onderzoeksvragen sub 2.3.1.</p> |

Op basis van de bovenstaande afwegingen wordt een vervolgonderzoek in **uitgesteld traject** geadviseerd dat zal bestaan uit een proefsleuvenonderzoek. Het onderzoek wordt omwille van tijdsdruk bij de opdrachtgever uitgesteld tot na het verkrijgen van de vergunning.

### 2.3.3 Onderzoekstechnieken

#### *Proefsleuvenonderzoek: techniek en motivatie*

De sleuven worden aangelegd volgens de Code van Goede Praktijk (versie 3.0) hoofdstuk 8.6. De voorgestelde proefsleuven hebben een breedte van 2 m met een maximale tussenafstand (as tot as) van 15 m. Omwille van praktische redenen wordt geadviseerd voor de aanleg van tien oost-west-georiënteerde sleuven in de lengte van het terrein (fig. 2.3). De dekkinggraad van 12,5 % volgens conventies wordt conform de Code Goede Praktijk opgesplitst in 10 % sleuven en 2,5 % kijkvensters. Indien een archeologische site wordt aangetroffen, worden extra proefsleuven en/of kijkvensters gegraven om een afbakening van de site te bekomen. De sleuven en eventuele kijkvensters worden uitgegraven met een graafmachine met een tandelozen bak.

De proefsleuven en eventuele kijkvensters worden uitgegraven met een graafmachine met een tandeloze bak. Kijkvensters worden gebruikt om sporenconcentraties nader te bekijken, maar ook om schijnbaar lege zones te controleren.

Hoewel de kans op het aantreffen van een steentijdsite eerder laag wordt ingeschat, dient bij het leesbaar maken van het te registreren grondvlak toch aandacht te worden besteed aan de aanwezigheid van lithisch materiaal. Indien een steentijdsite wordt aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek, worden de artefacten in 3D geregistreerd. Het materiaal wordt tijdens het veldwerk voorgelegd aan een ervaringsdeskundige lithische artefacten.

De uitvoerders van het proefsleuvenonderzoek dienen niet te beschikken over bijkomende specifieke competenties ten opzichte van deze opgenomen in de Code van Goede Praktijk.

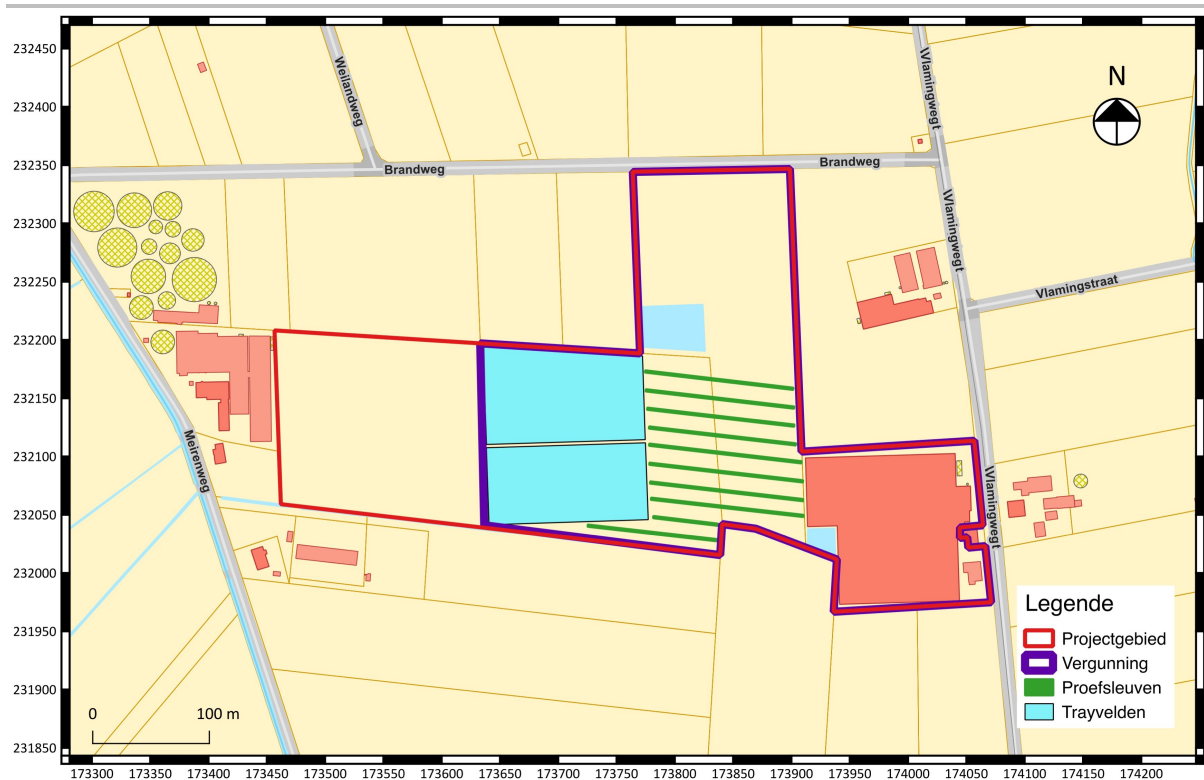


Fig. 2.3: Sleuvenplan met aanduiding van de proefsleuven in groen (geprojecteerd op de kadasterkaart).

#### 2.3.4 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk voorzien.